

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıda yer alan soruların **Başbakan Sayın Ahmet DAVUTOĞLU** tarafından Anayasanın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96 ve 99'uncu maddeleri uyarınca yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Yrd. Doç. Dr. Gülay YEDEKÇİ
İstanbul Milletvekili

İstanbul yoğun yapılaşma, sürekli ve hızlı dönüşüm, kentsel dönüşüm adı altında yapılan "soylulaştırma", "yerinden etme", "ekonomik değer arttırma" gibi kentsel çalışmalardan korunmalıdır. Tarihi ve kültürel dokusunu, kimliğini koruyarak gelişen, bir dünya kenti olmalıdır. Yedikule semti gerek zindanları gerek surları gerekse bostanları ile bu duruma en etkin katkı sunacak semtlerden biridir.

Ayvansaray'dan Yedikule'ye kadar tarihi kara surları boyunca uzanan hendekler Osmanlı döneminde, sur duvarıyla birlikte hem kentin savunmasına hem de tarımsal üretime yönelik çeşitli işlevleri yerine getirmekteydi. Hendeklerin tarımsal üretimin gerçekleştiği bir alan olma özelliği Osmanlı kentlerinin önemli bir niteliğidir. Silivrikapı-Yedikule arasındaki hendek içindeki bostanlar bu niteliği yansıtan bilebildiğimiz son örnektir. Bu bostanlar içerisinde yer alan kuyu, su dolabı, bostancı odaları, meyve ağaçları ve fidanlıklarla birlikte Osmanlı kayıtlarında ayrıntılı bir şekilde kendine yer bulmuştur.

Kaynaklara göre 1500 yıldan uzun süredir kentsel tarım alanı olan Yedikule Bostanları'nın büyük bir bölümü, Fatih Belediyesi ve İstanbul Büyükşehir Belediyesi tarafından yapılacak 70 bin metrekarelik park projesi kapsamında üzerine moloz ve niteliksiz toprak yığılarak ürün veremeyecek hale getirilmektedir. Sur içinde yer alan yaklaşık 60 dönüm ekilebilir bostan arazisinden 5-17 Temmuz 2013 tarihleri arasında 27 dönüm bostan arazisi kaybedilmiştir. Ürün verdikleri yüzlerce yıl göz önüne alındığında ve bir ev, ahır, su kuyusu ve bostan ile bir sistem oluşturulmuş olan mevcut durumu incelendiğinde Yedikule Bostanları Osmanlı ziraat teknolojisinin gelişmişliği hakkında fikir vermektedir.

Yedikule bostanlarının mekânsal ve tarihi karakteristiklerini anlamak esasen kent içinde yaşayanlara kentli olmalarının sorumluluğunu hatırlatan bir kavram olarak da karşımıza çıkmaktadır. Yedikule bostanları ile yitirilen mimarlığımız, kültürel ve tarihi varlıklarımız kent kimliğimiz, belleğimiz, yeşilimiz, aslında yaşamlarımızdır.

25. Dönemde önerge ve kanun teklifi verdiğimiz üzerine ticari yapılaşma yapılması planlanan Piyalepaşa Camii Bostanı ne mutlu ki II Numaralı Kültür Varlıklarını Koruma Kurulu tarafından tescil edilmiştir. Tescil kararında şu ifadelere yer verilmiştir: '16.yy'dan itibaren Büyük Piyale Paşa Camii ve külliyesinin akarı olarak kullanıldığı anlaşılan, camilerin giderlerini karşılamak üzere vakıflara gelir sağlayan bostanların günümüze ulaşan son örneği niteliğindeki bostan alanının özgün arazi kullanım biçiminin devamı olması, kültürel ve estetik değeri bulunması, cami-bostan birlikteliğinin geriye kalan örneğini

temsil etmesi nedenleriyle Osmanlı tarım teknolojisinin mimari unsuru olan su kuyusu ve havuz ile birlikte bütüncül olarak” korunmasına karar vermiştir.

Buna bağılı olarak;

1. Kültürel ve doğal varlıklarımızın korunması için ilgili tüm kurum ve kuruluşların, üniversitelerin Arkeoloji, Şehir Planlamacıları, Mimarlık ve Ziraat Fakültesi ile ilgili bölümleri, mülki ve yerel idarelerin, meslek odalarının içinde olduğu bir çalıştay yapmayı düşünüyor musunuz?
2. İstanbul’da İlköğretim çağındaki öğrencilerimizin günümüz koşullarında neredeyse evlerinden sokağa çıkmadan yaşamak zorunda kaldığını biliyoruz. Bu çocuklarımız için bostanların ne anlama geldiğini nane ve marul gibi bitkilerin bostanlarda nasıl yetiştirildiğini öğrenmeleri açısından önemli bir alan olduğunu düşünüyor musunuz? Milli Eğitim Bakanlığıyla ortaklaşa çocuklar için çalışma yapıp bu konuda eğitim amaçlı bir adım atmayı düşünüyor musunuz?
3. Gelişmiş bir teknoloji, emek ve sistematik bir zeka ile kurulan bostanları, aynı titizlik ve ilgi ile tasarlanmış, makro ölçekte düzenlenmiş ve kentin tüm bileşenlerinin hesaplanmış olduğu bilimsel bir planlama anlayışı ile düzenlenmeyi düşünüyor musunuz?
4. Kent içi tarım hakkında ne düşünüyorsunuz?
5. Kuşaklardır babadan oğula sürdürülen gelen bostancılar ve aileleri yıllardır orada hem ekonomik, hem tarihsel, hem de oranın güvenliği adına hizmet etmektedirler. Bostancıların ve ailelerinin gelecekleri ve mağduriyetleri ile ilgili ne düşünülmektedir?
6. Tarihi surların Yedikule Bostanlarının çevresi niçin güvenliksiz hale getirilmiştir? Surları atıl ve güvensiz halinden nasıl kurtarmayı planlıyorsunuz? Turizme katkılarının artması için ne gibi çalışmalar yapılmıştır ve neler düşünülmektedir?
7. Kara Surlarıyla birlikte bütünsel olarak düşünülmesi gereken bostanların geleceği hangi uzmanlara bırakılmıştır?
8. Yedikule Bostanları, hem Yedikule hem de İstanbul çevresindeki bostancıların mesleklerini sürdürebilmeleri için gereken sosyal güvencenin, arazi kullanım haklarının, çiftçi statülerinin sağlanabilmesi açısından çalışmalar yapılmış mıdır?

1728

9. Yedikule Bostanlarında görsel ve koruma amaçlı düzenlemeler gerçekleşecekse burada bulunan bostancılarla birlikte neden bir çalışma yapılmamaktadır?
10. Yedikule Bostanları, bostancıların barakalarının yıkımı ile düzenleneceğini mi düşünüyorsunuz? Bostancılar ile birlikte yürütülecek bir diyalogla bostanların düzenlenmesi gerektiğini düşünür müsünüz?
11. Dünya ülkeleri kent içi bostanları yaparken biz neden Osmanlı'dan kalan bostanları yok ediyoruz?
12. Söz konusu alanın karakteri bozulmadan sürdürebilir, katılımcı bir süreçle kimliğini koruyarak açığa çıkaracağı kamusal kullanımlarla hem Yedikule'ye hem de İstanbul'a yeni kentsel kullanımlar sunan projeler geliştirmeyi düşünüyor musunuz?
13. Gelecek kuşakların Tarihi Yarımada'yı kültürel değerleri ile birlikte görebilmeleri için kentin hafızasını oluşturmak ve korumak bir anlamda mimarlığın, arkeolojinin, tarihçilerin, bir anlamda da kentli olma bilincinde olan tüm insanların görevidir. Mülki ve yerel idare bu konuda kendini görevli görüyor mu? Görüyorsa bu konuda neler yapılıyor?
14. Tarihi miras bugünü de içerecek şekilde tüm zamansal, kültürel ve doğal katmanlarıyla birlikte korunmalı ve temsil edilmelidir. Bu konuda neler yapılmıştır?